

Бузкова Морфо

Наталя Околітенко

Острівець був малий, на його пористих червонуватих берегах лежали скелети великих риб, панцири крабів, черепашки. Відтоді, як цю місцину оголосили заповідником, люди сюди їздили не часто; втім, вона й раніш нікого особливо не спокушала — кількасот метрів каменю й дериштану, пляжу пристойного й того немає.

Сонце вже сіло. Ніна першою вибралась з моторки і, склавши долоні рупором, закричала: "Еге-ге-гей!" Її голос упав у задушливу тишу.

— Годі, — сказав Валько. — А то наполохаєш бузкову морфо.

— Гадаєш, вона тут є?

— А чом би й ні?

Припнувши човна, вони забрали спальні мішки й подалися до невисоких скель, що стриміли посеред острова: шлях був короткий, проте важкий, і скоро їм розхотілося розмовляти. Сутеніло, але на всьому лежало примарне рожеве світло, контурів воно не вирізняло, і, озирнувшись, Ніна побачила стіну з цупкого, заков'язлого в повітрі листя. Прискорила кроки, наздогнала Валька.

— Маркітно якось... Стривай.

Вони зупинилися, дослухаючись до нового для них відчуття, стараючись його збагнути. Було ні прикрим, ні приємним — просто новим.

Археонтомологи Валько та Ніна звикли до диких місць: не раз заходили в безлюдні нетрища, розшукуючи реліктових комах. Як реставратори працюють над безцінною фрескою, відвойовуючи її у часу, так і вчені прагнули відновити колишній ланцюг причин та наслідків у природі, щоб врятувати людство від загрози несподіваних катаклізмів та хаосу. Вони, двоє недавніх випускників інституту, молоде подружжя, займались маленькою ланкою отого ланцюга — шукали один з підвидів метелика морфо, який щез до того, як люди зрозуміли його значення. Втім, можливо, й не зовсім щез: місцеві рибалки, що мешкали по той бік затоки, разів зо два бачили бузкового, чарівної краси метелика, що летів високо, як птах.

Стало зовсім темно, й молодята вирішили влаштуватися на нічліг. Валько поводив навколо ліхтариком, — здавалося, світло лилося на каменюччя, немов сухий пісок. Ніна легенько скрикнула.

— Чого тобі?

— Дряпнулася.

Влаштовуючись у мішку, пояснила:

— Так, ніби мене немає... ніби я розчинилась у цьому мороці... Що за дивина, Вальку?

— Ти просто натомилася, — сказав він і, вивільнивши руку, погладив її волосся.

Стояла задуха, й зорі висіли так низько, що їх хотілося позбирати.

Обое прокинулись під ранок — крізь сивий туман долинав шум моря.

— Валю, — сказала Ніна. — Мені приснився такий дивний сон.

— Ну, — озвався Валько з-під капюшона. — Розповідай, що тобі снилося.

— Я... не знаю навіть, як тобі розповісти, але мені здається, то був навіть і не сон. Авжеж, не сон — усе просто увійшло в мене, як увійшов учорашній день. Розумієш, напливами — якісь картини, чийсь думки, почуття. Зненацька все те урвалося, немов стрічка кінокартини, потім спалахнуло знову — суцільні уривки, але такі чіткі. Я от знаю, що воно справді було, воно для мене реальніше, аніж учорашній день.

— Що тобі снилося? — повторив Валько.

— Я чула музику... Гру на якомусь струнному інструменті... Не знаю вже, що то був за інструмент. Грала людина, яка не володіла своїми ногами, її приніс на руках інший чоловік, рослий і сильний. Приніс у печеру. А та печера он за тим трикутним каменем — бачиш його? В того другого чоловіка був розкішний одяг і такий владний погляд... Мені здається, що то був один із завоювників, які прагнуть поставити світ сторчма, і це, здається, йому вдавалося. Я чула його думки, такі страшні, такі химерні... Валю, ти не смієшся з мене?

— Ні. Ти кажи далі.

— Він справді завоював багато й зазнав великої слави... Переможця і володаря славлять завжди, а та людина, в якій віднялися ноги, співала йому пісню. Мови я не розуміла, але чулося — не про війну і славу. Про те, що є сьогодні, було колись і буде завжди — про вічне. І той володар, який завжди безжальний, німотно слухав, а потім заплакав — він тужив за тим, чого не мав і не міг мати. За вічним... Для кожної людини настає час, коли вона відчуває подих вічного, але з тим, хто ставить себе над усіма, такого не трапляється. Валько, що я кажу? Ти розумієш? Звідки це в мене, Валько?

Помовчавши, Валько сказав:

— Я розумію. Я теж усе те знаю. Я знаю, що справді так було. Розповідай.

— Та, власне, нема чого, уже ж ніби і все. Втім, ні — ще той, кого я називаю володарем, відстебнув куту сріблом шаблю й кинув її на той он камінь. Валю, а що, коли вона й досі там лежить? Звичайно, її присипало, та коли попорпатись... Валю... Я хутко!

Ніна квапливо вибралася з мішка, та Валько спинив її:

— Не руш! Найкраще нам не залишати тут свої вібрації, крім тих, які вже ненароком залишили. І взагалі — підемо звідси, бо можемо все зіпсувати. Нехай сюди прийдуть спеціалісти.

Ніна слухняно забрала речі, й так само наспростець через каміння вони вийшли на берег.

Їхня моторка дрібно тремтіла під ранковим бризом.

За сніданком — вогнища не розпалювали, щоб не сполохати бузкову морфо, — оговтались від вражень ночі. Валик узявся помити посуд.

— Розумієш, — міркував він, повільно тручи алюмінієву миску. — Вібрації — дуже давній термін. Це те, що випромінюють наші думки, емоції — всі прояви духовного життя. Матеріальні поля, які створюють вібрації, розпорошуються, накладаються одне на одного й врешті взаємознищуються, Їх важко розрізнити, як сліди однієї людини на

асфальті великого міста. Втім, я знаю, що вже створено прилади, які фіксують оті вібраційні поля. Можливо, з часом навчатися їх фотографувати, точніше знімати відбитки, розшифровувати, й тоді історики та археологи пояснять оту дивовижну сцену, яку ми з тобою побачили. Якимсь дивом — через особливі атмосферні умови, через безлюддя — її не затоптали віки. Тому я й не дозволив тобі шукати шаблю. Ну, а тепер приймай роботу!

Ніна розклала чисте начиння на випаленому сонцем камінні. Сполоснувши руки в теплій воді, мовила:

— Знаєш, я оце думаю — калічний співак був щасливіший від свого могутнього друга. Він жив у злагоді з самим собою, він ніс у собі гармонію — що може бути ближчим до вічності?

...Морфо з'явилася разом із сонцем. Її крильця вигравали бузково-рожевими барвами, й політ її був такий легкий, що не зачепив бриніння минулого, яке висіло над островом.